

Cartells de les Brigades Internacionals en una exposició al Palau de la Virreina CRISTINA CALDERER

La història de la Guerra Civil espanyola continua oferint novetats, algunes aclaridores de fets puntuals i altres desmitificadores. Les memòries de Sygmunt Stein són les dues coses alhora: posen llum sobre què van ser les Brigades Internacionals i les desmitifica. I tot escrit en primera persona per un brigadista que va viure *in situ* tots els esdeveniments que narra.

Sygmunt Stein (1899-1968) era un militant comunista jueu a Txecoslovàquia que, trasbalsat pels processos de Moscou, va cercar aixopluc a l'Espanya republicana amb la intenció de fer reviure els seus ideals revolucionaris. Inscrit a les Brigades Internacionals dins el grup polonès, va ser destinat a Albacete, on va ocupar el càrrec de comissari de cultura. Des del seu privilegiat lloc de combat anirà descobrint la gran estafa estalinista. I anirà explicant com els agents de la *Komintern* (delegats de la Internacional Comunis-

Stein i els brigadistes

ta) i de la GPU (policia secreta soviètica) es dediquen més a vigilar i a perseguir els *camarades*, que no pas a combatre el feixisme.

La creació de les Brigades havia estat una iniciativa de l'URSS a través de les seccions dels partits comunistes de tots els països. Stein denuncia que no solament s'hi allistaven idealistes, sinó que preferien escollir malfactors i persones sense gaire compromís polític. També afirma que entre els brigadistes hi havia molts aventurers i arribistes que només pensaven en fer carrera d'oficial i en-

riquir-se gràcies al saqueig. Però encara pitjor eren els caps polítics de les Brigades, veritables tirans com el comunista francès André Marty, conegut amb el sobrenom d'*El Carnisser d'Albacete*. Stein dedica força pàgines a explicar les atrocitats de Marty.

Stein manifesta que s'estranya, en un principi, que els caps polítics de les Brigades, tots comunistes, no parlessin mai de revolució i, alhora, es critiquessin les milícies del POUM i dels anarcosindicalistes com indisciplinades i poc efectives. Denuncia la corrupció, les borratxeres i les orgies del comandament de les Brigades i, a més, és testimoni de la participació directa d'agents comunistes que es vanagloriaven d'haver participat en la provocació dels Fets de Maig del 1937 a Barcelona. Un llibre que realment aclareix l'actuació contrarevolucionària i fins i tot antirepublicana dels dirigents comunistes de les Brigades Internacionals. *

BRIGADES INTERNACIONALS LA FI D'UN MITE Sygmunt Stein Editorial: Edicions de 1984 Barcelona, 2014 Pàgines: 315 Preu: 18 euros

Els petits canvis són poderosos

Aquest eslògan del Capità Enciam podria ser un dels diversos resums de la novel·la amb què David Nel·lo va guanyar el darrer premi Edebé de literatura infantil, *La nova vida del senyor Rutin*. Una obra ambientada a Suècia, on l'autor va fer una de les seves envejables estades en què barreja la feina de traducció i de novel·lista amb el coneixement d'altres cultures. Una obra que parteix del joc infantil en què has de respondre les preguntes que et facin sense dir "ni sí ni no ni blanc ni negre". La versió que jo sabia afegia "ni or ni plata ni color de xocolata", però la cua de la versió de Nel·lo afegeix:

"la pèrdua del jo, del mi i la desaparició de la primera persona". Un joc perillós.

Petrus Rutin (de *rutina*) treballa de recepcionista d'hotel a l'illa sueca de Gotland; està casat amb la Saskia i tenen dos bessons. És un home ultrarutinari que cada dia fa el mateix i en el mateix ordre, fins i tot tocar l'acordió al vespre. Un dia se sent trist i decideix fer algun petit canvi a la seva vida i, després d'algunes provatures, s'autoimposa la limitació oral de no fer servir "sí", "no", etcètera.

Els motius no els explica a ningú, ni a la dona i els fills, i de mica en mica la troca s'embolica (Nel·lo la fa embolicar amb astúcia) fins

al punt que el prenen per malalt i arriba a anar a la televisió, a un programa de rareses.

A més de situacions divertides i d'una narració que flueix a ritme sostingut, Nel·lo ofereix una crítica a la banalitat de la televisió i dels valors que atorguem a la fama i unes reflexions com ara que trencar la rutina pot ser excitant però no necessàriament bo i que els jocs es poden complicar si no sabem deixar-los a temps.

Un text equilibrat en tot sentit, en què es nota la llarga experiència de l'autor, ben acompanyat de les elegants i subtils il·lustracions de Laura Pérez. *

LA NOVA VIDA DEL SENYOR RUTIN David Nel·lo Premi Edebé Il·lustracions: Laura Pérez Editorial: Edebé Barcelona, 2014 Pàgines: 140 Preu: 8,60 euros